

повітряного простору країни різними користувачами повітряного простору, сприяє розробці та впровадженню єдиних правил і процедур, що істотно спрощує використання повітряного простору України, забезпечує високий рівень безпеки повітряного руху. Тому правила використання повітряного простору та правила польотів у повітряному просторі України розробляються спільно Державіаслужбою і Генеральним штабом Збройних Сил України та затверджуються спільно Мінінфраструктури та Міноборони України (п. 2.3. Положення) [3].

Об'єднання цивільних та військових процедур дає відчутну перевагу при координації та плануванні польотів, а також запобігає порушенням порядку використання повітряного простору України, спрощує формальні процедури обслуговування іноземних та вітчизняних експлуатантів.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/339>

2. Про створення об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України: постанова Кабінету Міністрів України від 19 липня 1999 р. № 1281 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1281-99-%D0%BF>.

3. Про затвердження Положення про використання повітряного простору України: постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 р. № 401 (зі змінами та доповненнями станом на 06.05.2005 р.) // ОВУ. – 2002. – № 14. – С. 85-113.

УДК 341:656.7.01(043.2)

Марченко А. М., студентка,
Навчально-науковий Гуманітарний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Радзівілл О. А., к.ю.н., доцент

КОНЦЕПЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА І ЇЇ ВПЛИВ НА СУЧАСНИЙ МІЖНАРОДНИЙ ПРАВОПОРЯДОК

Історія виникнення концепції «інформаційного суспільства» має свій початок в роботах австрійсько-американського економіста-дослідника Фріца Махлупа, який в 1933 р. почав вивчати вплив патентів на наукові дослідження. Його робота отримала резонанс у 1962 році в зв'язку з публікацією «Виробництво і розподіл знань в

Сполучених Штатах». Махлуп ввів поняття «індустрія знань», до якої він включив п'ять секторів інформаційної діяльності у суспільстві: освіта, наукові дослідження і розробки, засоби масової інформації, інформаційні технології та інформаційні послуги. Приблизно в ці ж роки американський соціолог Деніел Белл (Daniel Bell) в книзі «Настання постіндустріального суспільства» розвинув концепцію «постіндустріального суспільства», в якій підкреслював важливість інформації та знань в новій, постіндустріальній економіці. Пізніше, у 80-ті роки Деніел Белл, ставши вже класиком «постіндустріального суспільства», в своїх статтях і виступах все частіше замість терміну «постіндустріальне суспільство» вживав термін «інформаційне суспільство» [1].

Белл розуміє інформаційне суспільство (англ. Information society) як постіндустріальне, як історичну фазу можливого еволюційного розвитку цивілізації, в якій інформація і знання є головним продуктом виробництва [1, с. 10]. Характерними рисами цього суспільства є: вирішальне значення в його організації інформації і знань; зростання кількості людей, зайнятих інформаційними технологіями, комунікаціями і виробництвом інформаційних продуктів і послуг, зростання їх частки у валовому внутрішньому продукті; зростання інформатизації та ролі інформаційних технологій в суспільних та господарських відносинах; створення глобального інформаційного простору, який забезпечує (а) ефективну інформаційну взаємодію людей, (б) їх доступ до світових інформаційних ресурсів і (в) задоволення їхніх потреб щодо інформаційних продуктів і послуг [2].

В інформаційному суспільстві створення, поширення, використання, узагальнення і маніпулювання інформацією становить значну частину економічної, політичної та культурної діяльності, а добробут суспільства створюється через експлуатацію знань або розуміння суті речей та процесів. Люди, які мають засоби і можливості для участі в такому суспільстві, отримують певні додаткові вигоди, порівняно з тими, хто таких можливостей або засобів не має.

Оскільки сучасні інформаційно-комунікаційні технології працюють з інформацією в дискретній, цифровій формі, то часто для позначення «інформаційного суспільства» використовують синонімічний термін «цифрове суспільство», а різницю між членами в можливостях і засобах участі в такому суспільстві позначають як «цифровий розрив» [3, с. 15]. Визначено велику кількість ознак, які можуть характеризувати настання «інформаційного суспільства». Ознаки нових швидких змін у інформаційному суспільстві можуть

мати технологічний, економічний, праце-орієнтований, просторовий, культурний або комбінований характер.

У Європейському союзі термін «інформаційне суспільство» залишився тільки в назві спеціального тематичного (інформаційно-комунікаційного) порталу Єврокомісії. Досить тривалий час (1994-2012 роки) назву «Інформаційне суспільство» мав Генеральний директорат Єврокомісії, що опікувався інформаційно-комунікаційною сферою ЄС. Однак реальна робота з розвитку інформаційно-комунікаційної сфери (коротко – інформатизації) ЄС йде у рамках програм, в яких термін «інформаційне суспільство» використовується дуже рідко в ролі альтернативного позначення інформаційної інфраструктури: e-Europe (2000-2004 роки), i2010 (2005-2009 роки), Digital Agenda for Europe (2010-2020 роки).

На думку Е. Тоффлера, 50-річна історія концепції інформаційного суспільства демонструє типовий життєвий цикл: «зародження – зростання застосування – спад застосування», що свідчить про невідповідність цього терміна реальним процесам у людському суспільстві [5, с. 26].

На розвиток інформаційного суспільства істотно вплинула Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства від 22 липня 2000 року [6]. У преамбулі цього міжнародного договору зазначається, що інформаційно-комунікаційні технології (ІТ) є одним з найбільш важливих факторів, що впливають на формування суспільства ХХІ століття. Вони (ІТ) революційно впливають на життя людей, взаємодію уряду та громадянського суспільства.

Далі в документі зазначається, що інформаційне суспільство дозволяє людям ширше використовувати свій потенціал та реалізовувати свої спрямування. Але для цього необхідно, щоб ІТ забезпечували стійке економічне зростання, збільшення суспільного добробуту, стимулювання соціальної згоди та повної реалізації їх потенціалу в сфері зміцнення демократії, транспарентного та відповідального управління, прав людини, розвитку культурного багатоманіття та укріплення міжнародного миру та стабільності. Для досягнення поставлених цілей та вирішення можливих проблем необхідно розробити ефективні національні та міжнародні стратегії. У Хартії виокремлюються наступні перешкоди становленню глобального інформаційного громадянського суспільства:

1. Міжнародний розрив в галузі інформації та знань (п. 5).
2. Інформаційні зловживання, що загрожують цілісності мережі та комп'ютерна злочинність (п. 4, п. 8).
3. Загроза захисту авторського права та права на інтелектуальну власність (п. 7).
4. Загроза технологічних можливостей окремих регіонів та країн (п. 7).

5. Загроза захисту приватного життя споживача взагалі та при обробці даних зокрема (п. 7). 6. Загроза безпеці інформаційних систем (п. 8). 7. Різниця у володінні інформаційними навичками окремих осіб (п. 11).

Як зазначається в самій Хартії, вона є закликом до суб'єктів, як публічного так і приватного права, – ліквідувати системний розрив у сфері інформації та знань. Ефективне партнерство всіх учасників є ключовим елементом розвитку інформаційного громадянського суспільства, головним завданням якого є повна реалізація його економічних, соціальних та культурних переваг (п. 6).

Література

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / В. Л. Иноземцев (пер. с англ.). – М.: Academia, 1999. – 787 с.

2. Построение информационного общества – глобальная задача в новом тысячелетии. Декларация принципов (WSIS-03/GENEVA/DOC/4-R, 12 декабря 2003 года) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.itu.int/wsis/outcome/booklet/declaration_Bru.html

3. Иноземцев В. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы / В. Иноземцев. – М.: Логос, 2000. – 302 с.

4. Кастельс Мануель. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / пер. с англ., под. науч. ред. О. И. Шкаратана. – М., 2000. – 200 с.

5. Тоффлер Е. Третья хвиля / пер. з англ. А. Євси. – К.: Всесвіт, 2000. – 453 с.

6. Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства від 22 липня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>

УДК 342.9: 656.7.072 (043.2)

Матвійчук Я. Ю., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Толкачова І. А., к.ю.н.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АВІАПЕРЕВІЗНИКІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Розглядаючи статистику авіаційних перевезень в Україні, можна стверджувати, що їх кількість щороку збільшується майже на 20 %.